

Αποστολή με e-mail

ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ Τ.Α ΚΑΙ
ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ Δ/ΝΣΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ Τ.Α. ΤΜΗΜΑ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ &
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ Ταχ. Δ/ση:
Σταδίου 27 Ταχ. Κώδικας: 101 83-ΑΘΗΝΑ
Πληροφορίες: Κων/νος Ζαφειρίου,
Γ. Στεφανάκης
Τηλέφωνα: 213-1364016, -4006

Αθήνα 16 Οκτωβρίου 2019

Αριθμ. Πρωτ.: 72349

ΠΡΟΣ: α) τους Δήμους και
β) τις Περιφέρειες
του Κράτους

Αριθμ. εγκυκλίου: 108

ΘΕΜΑ: Παροχή διευκρινίσεων επί οικονομικών θεμάτων των οργανισμών
τοπικής αυτοδιοίκησης.

I. Στην παρ. 8 του αρ. 77 του ν. 4172/2013, όπως τροποποιήθηκε με την παρ.
1.α του αρ. 12 του ν. 4623/2019 και ισχύει, ορίζεται ότι:

«Η συζήτηση και η ψήφιση του προϋπολογισμού διεξάγεται επί της εισήγησης της οικονομικής επιτροπής και επί των εναλλακτικών προτάσεων των παρατάξεων που τυχόν υποβλήθηκαν. Έγκυρες θεωρούνται οι ψήφοι υπέρ συγκεκριμένης πρότασης, είτε υπέρ της κατατεθείσας από την οικονομική επιτροπή είτε υπέρ εναλλακτικών προτάσεων, που κατατίθενται σύμφωνα με την παράγραφο 9. Οι λευκές ψήφοι δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της πλειοψηφίας».

Επί των διατάξεων της ανωτέρω παραγράφου κρίνουμε σκόπιμο να διευκρινίσουμε ότι από αυτές δεν εξειδικεύεται έτι περαιτέρω η έννοια της εναλλακτικής πρότασης, σε ποιο βαθμό δηλ. αυτή πρέπει να αφίσταται της εισήγησης της οικονομικής επιτροπής για να χαρακτηριστεί «εναλλακτική». Ως εκ τούτου, εναλλακτική πρόταση υπό την έννοια της παρ. 8 του αρ. 77 του ν. 4172/2013 θα μπορούσε να είναι ακόμη και η κατάθεση του προϋπολογισμού με διαφοροποίηση ενός μόνο κωδικού αριθμού (ΚΑ) εσόδου ή εξόδου. Σημειωτέον ότι σε κάθε περίπτωση ισχύει η νόμιμη υποχρέωση ισοσκέλισης, τουλάχιστον, του προϋπολογισμού, οπότε η διαφοροποίηση έστω και ενός ΚΑ πιθανόν να συνεπάγεται τις κατάλληλες προσαρμογές σε άλλον ή άλλους κωδικούς, ώστε να επιτυγχάνεται η ισοσκέλιση.

II. Στην παρ. 9 του ίδιου άρθρου, όπως αντικαταστάθηκε με το αρ. 12 παρ.Ι.β. του ν. 4623/2019, ορίζονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

«... Οι εναλλακτικές προτάσεις συντάσσονται από τις προτείνουσες παρατάξεις ή τους προτείνοντες συμβούλους, συνοδεύονται από αιτιολογική

έκθεση και εισήγηση της οικονομικής υπηρεσίας του δήμου, συζητούνται διακριτά και τίθενται σε ψηφοφορία κατά την ίδια συνεδρίαση που συζητείται το σχέδιο που έχει υποβληθεί από την οικονομική επιτροπή. Σε περίπτωση που τροποποιούν κωδικούς αριθμούς εσόδων και δαπανών, θα πρέπει να διασφαλίζεται πάντοτε η ισοσκελίση τουλάχιστον του προϋπολογισμού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου. Κατά τη σύνταξη των προτάσεων από τις ενδιαφερόμενες παρατάξεις, οι αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου παρέχουν κάθε σχετικό στοιχείο».

Επί των διατάξεων αυτών, κρίνουμε σκόπιμο να επισημάνουμε τα εξής: α) Η εισήγηση είναι υποχρεωτική για την οικονομική υπηρεσία του δήμου, δεν τίθεται δηλ. ζήτημα άρνησης παροχής της εισήγησης εκ μέρους της. Όσον αφορά δε το περιεχόμενο της, αυτό δεν επιτρέπεται να υπεισέρχεται σε ζητήματα σκοπιμότητας (η επιλογή λ.χ. του Α έργου έναντι του Β) αλλά αποκλειστικά σε ζητήματα νομιμότητας. Έτσι, η οικονομική υπηρεσία οφείλει να τοποθετηθεί επί ζητημάτων όπως λ.χ. ότι, σε μια εναλλακτική πρόταση, δεν έχουν εγγραφεί στον προϋπολογισμό οι υποχρεωτικές δαπάνες ή έσοδα που επιβάλλονται από το νόμο ή ότι έχουν εγγραφεί έσοδα ή έξοδα τα οποία δεν προβλέπονται από το νόμο ή ότι το ύψος των εσόδων υπερβαίνει αναπαισιολόγητα τις αποδόσεις του προηγούμενου οικονομικού έτους (και ότι δεν τηρούνται τα ανώτατα όρια εγγραφής εσόδων που ορίζονται κάθε έτος με την κοινή υπουργική απόφαση περί κατάρτισης του προϋπολογισμού) ή ότι με την υιοθέτηση της εναλλακτικής πρότασης δεν ισοσκελίζεται ο προϋπολογισμός.

Συνεπώς, το περιεχόμενο της εισήγησης της οικονομικής υπηρεσίας προσιδιάζει του περιεχομένου του ελέγχου νομιμότητας του προϋπολογισμού από τον Ελεγκτή Νομιμότητας (αρ. 266 του ν. 3852/2010).

Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι η εισήγηση της οικονομικής υπηρεσίας δεν είναι μεν δεσμευτική υπό την έννοια ότι μπορεί να αποτρέψει την κατάθεση μιας εναλλακτικής πρότασης, όμως συνοδεύει υποχρεωτικά την τελευταία και, σε περίπτωση που τελικά υπερψηφιστεί από το δημοτικό συμβούλιο τυχόν εναλλακτική πρόταση που αγνοεί την εισήγηση και πάσχει νομιμότητας (γενικά ή σε επιμέρους εγγραφές), δεν θα καταστεί δυνατή η επικύρωση της απόφασης του συμβουλίου από τον Ελεγκτή Νομιμότητας.

β) Από τις διατάξεις καθαυτές δεν απαιτείται να κατατεθεί η αιτιολογική έκθεση του προτείνοντος στην οικονομική υπηρεσία. Κάτι τέτοιο όμως θα μπορούσε να γίνει με πρωτοβουλία του προτείνοντος, ώστε να διευκολυνθεί η οικονομική υπηρεσία στη σύνταξη της εισήγησής της.

γ) Επίσης, από τις διατάξεις δεν τίθεται συγκεκριμένη προθεσμία υποβολής των εναλλακτικών προτάσεων στην οικονομική υπηρεσία. Ωστόσο, πρέπει να τονίσουμε ιδιαίτερα ότι όλες οι περιγραφόμενες ενέργειες πρέπει να γίνουν σε εύλογο χρόνο, ώστε να τηρούνται οι προθεσμίες ψήφισης και υποβολής για έλεγχο νομιμότητας του προϋπολογισμού.

III. Στην περίπτωση που δεν υποβληθεί καμία εναλλακτική πρόταση προς ψήφιση από το δημοτικό συμβούλιο, η πρόταση της Οικονομικής Επιτροπής θα τεθεί σε ψηφοφορία, η οποία θα διεξαχθεί κατά τα οριζόμενα στην παρ. 8 του αρ. 77 του ν. 4172/2013, σύμφωνα με την οποία έγκυρες θεωρούνται οι ψήφοι υπέρ της κατατεθείσας από την οικονομική επιτροπή πρότασης (απουσιών εναλλακτικών όμοιων), ενώ λευκές ψήφοι δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της πλειοψηφίας.

IV. Η αναμόρφωση του προϋπολογισμού αποτελεί ουσιαστικά τροποποίηση της απόφασης με την οποία ψηφίζεται αυτός. Ως εκ τούτου, για τις αναμορφώσεις ακολουθείται η ίδια διαδικασία που ακολουθείται για την ψήφιση του προϋπολογισμού, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων των παρ. 8 & 9 του άρθρου 77 του ν. 4172/2013, όπως πλέον ισχύουν. Συνεπώς, κατατίθενται προς ψήφιση και εναλλακτικές προτάσεις, εφόσον υπάρχουν τέτοιες.

Τα ανωτέρω ισχύουν υπό την επιφύλαξη της διάταξης της παρ. 5 του ίδιου άρθρου «*Η εκτελεστική επιτροπή και η επιτροπή διαβούλευσης διατυπώνουν τη γνώμη τους, μόνο κατά το στάδιο κατάρτισης του προϋπολογισμού και δεν απαιτείται εκ νέου γνωμοδότησή τους για όποιες αναμορφώσεις του ακολουθήσουν*».

V. Με την παρ. 1 του αρ. 14 «Ρύθμιση οικονομικών θεμάτων ΟΤΑ» του ν. 4625/2019, τροποποιείται η περίπτωση ε" της παρ. 1 του αρ. 58 του ν. 3852/2010 ως ακολούθως:

«ε) Αποφασίζει για την έγκριση των δαπανών και τη διάθεση όλων των εγγεγραμμένων στον προϋπολογισμό πιστώσεων, συμπεριλαμβανομένων των πιστώσεων που εγγράφονται σε αυτόν με αναμόρφωση, με την έκδοση της σχετικής απόφασης ανάληψης υποχρέωσης. Για την άσκηση της αρμοδιότητας αυτής δεν απαιτείται προηγούμενη απόφαση συλλογικού οργάνου, εκτός αν αυτή είναι απαραίτητη, προκειμένου να επιτευχθεί η απαιτούμενη εξειδίκευση της πίστωσης.

»Στην τελευταία αυτή περίπτωση, πριν από την απόφαση του δημάρχου, προηγείται απόφαση της οικονομικής επιτροπής για μέρος ή το σύνολο των πιστώσεων που χρήζουν εξειδίκευσης.»

Με το τελευταίο εδάφιο απονέμεται στην οικονομική επιτροπή η αρμοδιότητα για την εξειδίκευση των πιστώσεων πριν την έκδοση απόφασης ανάληψης υποχρέωσης, όποτε κάτι τέτοιο απαιτείται. Ωστόσο, υπάρχει το ενδεχόμενο να υφίστανται ήδη εκδοθείσες αποφάσεις του δημοτικού συμβουλίου, σε θέματα όπου έχει τη σχετική αρμοδιότητα, με τις οποίες να αποφασίζεται η διενέργεια δαπανών για συγκεκριμένους σκοπούς ή με συγκεκριμένους αποδέκτες (φυσικά ή νομικά πρόσωπα). Τέτοιες περιπτώσεις είναι, ενδεικτικά:

- Οι δαπάνες της παρ. 3 του αρ. 158 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (ΚΔΚ, ν. 3463/2006), που αφορούν εθνικές ή τοπικές γιορτές ή άλλες πολιτιστικές, μορφωτικές, ψυχαγωγικές ή αθλητικές εκδηλώσεις, συνέδρια και συναντήσεις, τιμητικές διακρίσεις, αναμνηστικά δώρα και φιλοξενία αντιπροσωπειών ή φυσικών προσώπων ή τουριστική προβολή του δήμου.
- Οι δαπάνες του αρ. 202 του ίδιου Κώδικα για παροχή έκτακτων επιχορηγήσεων/ενισχύσεων σε νομικά ή και φυσικά πρόσωπα.
- Οι δαπάνες της παρ. 3 του αρ. 70 του ν. 3852/2010 «*Με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με την πλειοψηφία των δυο τρίτων (2/3) του συνόλου των μελών του, είναι δυνατή η καταβολή εξόδων κίνησης και ημερήσιας αποζημίωσης, σε ιδιώτες μέλη επιτροπών, που συγκροτούνται από το συμβούλιο, για μετακινήσεις στο εσωτερικό και στο εξωτερικό, οι οποίες γίνονται για εκτέλεση υπηρεσίας, σχετικής με το έργο τους*».
- Οι δαπάνες της περίπτωσης 30 της παρ. 4 του αρ. 94 του ίδιου νόμου «*Η επιχορήγηση φορέων που αναπτύσσουν πολιτιστικού χαρακτήρα δραστηριότητες στη χωρική αρμοδιότητα του δήμου, καθώς και όσων συμβάλλουν στην τουριστική ανάπτυξη και προβολή του, ύστερα από*

απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των μελών του».

Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις, εφόσον έχει ήδη εκδοθεί απόφαση του δημοτικού συμβουλίου για συγκεκριμένους σκοπούς ή με συγκεκριμένους αποδέκτες, όπως ήδη αναφέραμε, η απόφαση αυτή δεσμεύει την οικονομική επιτροπή, κατά την άσκηση της αρμοδιότητας της τελευταίας, όπως περιγράφεται στο τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης ε' της παρ. 1 του αρ. 58 του ν. 3852/2010.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΛΙΒΑΝΙΟΣ

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ (με e-mail):

Αποκεντρωμένες Διοικήσεις
του Κράτους

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ (με e-mail):

1. Γραφείο Υφυπουργού
2. Γραφείο Γεν. Γραμματέα Εσωτερικών και Οργάνωσης
3. Γεν. Διευθυντή Οικον. Τοπικής Αυτ/σης και Αναπτ. Πολιτικής
4. Δ/νση Οικονομικών Τ.Α.
(Τμήμα Οικονομικής Διοίκησης & Προϋπολογισμού)